

Исполнительный комитет
Сарлинского сельского поселения
Азнакаевского
муниципального района

Азнакай муниципаль районы
Сарлы авыл жирлеге
башкарма комитеты

ул. Центральная, д.68А, с. Сарлы, 423315
Тел. 365-34

Үзәк урам, 68А,
Сарлы авылы, 423315
Тел. 365-34

КАРАР

«11» март 2022 ел, № 8

Татарстан Республикасы Азнакай
муниципаль районы Сарлы авыл
жирлегендә күмү урыннарын карап тоту
кагыйдәләрен раслау турында

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сарлы авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын тиешенчә карауны тәмин итү максатыннан, “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы, “Жирләү һәм күмү эше турында” 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы “Сарлы авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сарлы авыл жирлеге Советының 2017 елның 27 июнендәге 55-29 номерлы “Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Сарлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә жирләү эшен оештыру турындагы нигезләмәне раслау хакында” карары нигезендә, Сарлы авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сарлы авыл жирлегендә, кушымта итеп бирелгән, күмү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен расларга.

2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында» түбәндәге веб-адрес буенча игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга: <http://aznakaevo.tatar.ru/>.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Башлык

М.Р.Шәрипов

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сарлы авыл жирлегендә жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Жирләү урыны (алга таба - зират) - үлгән кешеләрнең гәүдәләрен (калдыкларын) күмү урыны (территориясе) булган объект.

Гамәлдәге санитар нормалар нигезендә үлгән гәүдәләрне (калдыкларны) күмү яки аларның көлен зиратларда гына башкарырга рөхсәт ителә.

1.2. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Сарлы авылы жирлегендә зиратның билгеләнеше буенча дини - бер диндәге үлгән (һәлак булган) кешеләрне күмү өчен билгеләнгән.

1.3. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сарлы авыл жирлегендәге зиратлар һәм зиратлар биләгән жир кишәрлекләре муниципаль милек булып тора.

Ритуаль хезмәт күрсәтүләрне оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сарлы авыл жирлеген башкарма комитеты (алга таба - авыл жирлеген башкарма комитеты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Үлгән кешене күмү өчен жир кишәрлеген билгеләнгән нормалар буенча бушлай бирелә. Үлгән кешене күмгәннән соң бирелгән жир кишәрлеген чикләрендә расланган үлчәмнәр һәм характеристикалар нигезендә һәм әлегә кагыйдәләр билгеләгән тәртиптә кабер ташлары урнаштырылырга мөмкин.

1.5. Жиргә таратыла торган жир участкаларының күләмнәре түбәндәгеләр:

- бер гәүдәне күмү өчен - 2,0 м х 2,5 м;

- алга таба туганлык буенча жирләү очрагында - 2,0 м х 4,0 м;

Яңа туган балаларны күмгән очракта бирелә торган жир кишәрлекләренен күләме киметелергә мөмкин.

1.6. Үлгән кешене күмүне оештыруны үз өстенә алган затларның язма гаризасы буенча яисә мондый затлар булмаганда жирләү өчен жир кишәрлегенен киңлеген 1,4 метрга кадәр киметергә рөхсәт ителә.

1.7. Каберләр арасындагы жәяүлеләр өчен юл кырын яки аларның рәтләре арасындагы юлны кимендә 0,5 м ясарга кирәк.

1.8. Зиратлар көн саен 6 сәгатътән 19 сәгатъкә кадәр ачык.

2. Үлгәннәрне күмү һәм кабер ташлары кую тәртибе

2.1. Үлгәннәрне күмү үлем турында таныклыклар күрсәткәч башкарыла. Мәет жирләү өчен участок гражданнарга вакыты чикләнмәгән файдалану хокукларында бушлай бирелә. Участоклар кабер астына зиратны планлаштыру белән билгеләнгән чират тәртибендә шөгыйльләнә.

2.2. Зиратларда ишү авыл жирлеген башкарма комитеты аша, үлгән кешенен

тормыш һәм милли традицияләре үзенчәлекләрен исәпкә алып, рәсмиләштерелә.

Жирләү вакыты үлгән кешенең туганнары тарафыннан йә шундый авыл жирлегә башкарма комитеты булмаганда билгеләнә.

2.3. Зиратларда жирләү өчен жир кишәрлекләрен бирү күмү заказын кабул иткәндә рәсмиләштерелә.

2.4. Табутны яки табутсыз гәүдәне күмгәндә кабернең тирәнлеген жирле шартларга (грунт характерына һәм грунт суларының торышы дәрәжәсенә бәйле рәвештә билгелиләр; шул ук вакытта тирәнлек жир өслегеннән кабер капкачына кадәр 1,5 метрдан да ким булмаска тиеш. Барлык очракларда кабер төбе тамгасы грунт сулары биеклегеннән 0,5 м га югарырак булырга тиеш. Каберне тирәнлегә 2-2,2 м дан артмаска тиеш. Кабер өемне жир өслегеннән 0,3-0,5 м биеклектә урнаштырырга кирәк

2.5. Кабер калкулыгында күмгәндә үлгән кешенең фамилиясе, исеме һәм атасының исеме һәм аның үлеме датасы күрсәтелә.

2.6. Үлгән (һәлак булган) ир яисә хатын, якин туганнары, башка туганнары йә үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган яисә алар күмү бурычын үз өстенә алган башка затлар, шулай ук шәхесе Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгән (һәлак булган) затларны күмү авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

2.7. Әлеге кагыйдәләрнең 2.6 пунктында күрсәтелгән үлгәннәрне күмү чыгымнары 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы "Күмү һәм күмү эше турында" Федераль законда каралган тәртиптә авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан кире кайтарыла.

2.8. Һәр жирләү авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән формадагы китапта, урынга бирелгән күмү урынының номерларын һәм күләмнәрен һәм каберен күрсәтеп, теркәлә. Күмүне теркәү китабы авыл жирлегә башкарма комитетында саклана.

2.9. Каберләрдә кабер корылмалары (һәйкәлләр, коймалар, чәчәк түтәлләре, цоколь һ.б.) авыл жирлегә башкарма комитеты әйтеп калдырган башка корылмаларга урнаштырыла яки алыштырыла.

2.10. Кабер өстендәге корылмаларны зиратларда туганнар, авыл жирлегә башкарма комитеты яки башка затлар тарафыннан урнаштыра, алар эш башланганчы һәм алар тәмамланганнан соң аларны урнаштыру эшләрен башкару технологиясен мәжбүри рәвештә тикшереп тора.

Жайланма технологиясен үтәмәү кабер өстендәге корылмаларга, инженерлык челтәрләренә китерелгән зыянны (бозуны, юкка чыгаруны), аллеяларны, юлларны, яшел утыртмаларны яисә тышкы төзекләндерүнең башка объектларын каплауны китереп чыгарса, эшләр заказчысы авыл жирлегә башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелгән кимчелекле акт нигезендә китерелгән зыянны тулы күләмдә капларга тиеш.

2.11. Әзерләнгән һәм билгеләнә торган кабер корылмалары башка күмү урыннарына үтеп керүгә һәм зират территориясен төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкаруга комачауларга тиеш түгел.

2.12. Үлем корылмалары, коймалар бирелгән жир кишәрлегә чикләрендә урнаштырыла. Кабер өстендәге кабер корылмаларын кую һәм күмү участкаларында агач утырту тыела.

2.13. Гражданнар (оешмалар) билгеләгән кабер ташлары аларның милке булып тора.

2.14. Һәйкәлләрне, стелны, мемориаль такталарны, башка истәлекле билгеләрне һәм кабер ташларын күмү урынында урнаштыру тыела.

2.15. Авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтәннән башка куелган таләпләргә туры килми торган кабер өстенә корылмалар урнаштырган гражданның әлеге кисәтүне алган вакыттан 20 көн эчендә бетерү кирәклегенә турында язмача кисәтәләр, шуннан соң авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелгән комиссия аларны сүтү турында карар кабул итә.

2.16. Тиешле таләпләргә туры килми торган кабер өстендәге корылмаларны, аларны урнаштырган затлардан баш тартканда яисә читләшкәндә, җибәрелгән хокук бозуларны бетерүдән баш тартканда, авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла, алга таба әлеге затларга чыгымнарны кертә.

2.17. Кабер өстендәге корылмаларны жимергәннән соң, авыл жирлеге башкарма комитеты аларны урнаштырган затларга язмача хәбәр итә, демонтаж һәм зират территориясеннән аларның компонентларын алып китү кирәклегенә турында яза.

Бер ел узгач, демонтажланган кабер өсте корылмалары билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип таныла һәм махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан икенчел эшкәртү өчен махсус предприятиеләргә тапшырыла яки утильләштерелә.

2.18. Гомуми файдаланудагы урыннарны (юлларны, юлларны, газларны, майданчыкларны һәм башка урыннарны) жыю, чүп-чар чыгару, ауган һәм/яисә авария хәлендәге агач утыртмаларын чыгару авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

2.19. Каберләрне күмү эшләрен башкаручы гражданның (оешмалар) көчә белән җыялар.

Чүп жыю зират территориясендә урнаштырылган контейнерларга башкарыла.

2.20. Җыелган калдыкларны авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан калдыкларны урнаштыру өчен оештырылган полигоннарда даими рәвештә алып чыгалар, бу аларның туплануын каралган контейнерлар яисә майданчыклар күләменнән киметүне тәмин итә.

3. Авыл жирлеге башкарма комитеты бурычлары

3.1. Авыл жирлеге башкарма комитеты зиратны тиешле тәртиптә тотарга һәм түбәндәгеләрне тәмин итәргә тиеш:

каберләрне вакытында эзерләү, үлгәннәрне күмү;

гомуми файдаланудагы хужалык билгеләнешендәге аллеяларны, каберара юлларны һәм башка участокларны җыештыру;

гражданның махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан расланган кагыйдәләр буенча каберне (көрәкләрне, чиләкләрне, лейкаларны, тырмаларны һ.б.) карау өчен инвентарны вакытлыча файдалануга бирү;

жирләү өчен жир кишәрлеген бүлеп бирүнең билгеләнгән нормаларын һәм каберләр эзерләү кагыйдәләрен үтәү;

янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;

әлеге кагыйдәләрен, авыл жирлеге башкарма комитетының адресларын һәм телефон номерларын күренеп тора торган урынга элү.

4. Каберләрне, кабер өстендәге корылмаларны карап тоту

4.1. Мәет жирләүче гражданныр (оешмалар) корылмаларны һәм яшел утыртмаларны (рәсмиләштерелгән кабер калкулыгы, һәйкәл, койма, цоколь, чәчәкләрне, күмү турында кирәкле мәгълүматларны) үз көчләре белән йә хезмәт күрсәтүче предприятие көче белән карап тотарга тиеш.

4.2. Жирләү турында белешмәләр булмаганда, алар хужасыз дип таныла.

4.3. Кабердә нинди дә булса кабер ташлары (һәйкәлләр, цокольләр, коймалар, күмү турында мәгълүматлар күрсәтелгән трафарет, тәре һ.б.) булмаган очракта, ә хужасыз кабер казу, авыл жирлеге башкарма комитеты кабернең торышы турында акт төзи.

5. Зиратларга бару кагыйдәләре, гражданнырның хокуклары һәм бурычлары

5.1. Зиратка килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

5.2. Зират территориясендә түбәндәгеләр тыела:

һәйкәлләрне һәм башка кабер ташларын, мемориаль такталарны авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештермичә билгеләргә, яңадан эшләргә һәм салдырырга;

кабер өстендәге корылмаларны, мемориаль такталарны, зират жиһазларын бозарга, территорияне чүпләргә;

яшел утыртмаларны кисәргә, чәчәкләрне өзәргә;

этләр йөртәргә, йорт хайваннары көтәргә, кошлар тотарга;

чүп-чарны яндырырга, туфрак, ком яисә балчык чыгару өчен, чокырлар ясарга;

ачыкланмаган урыннарда чүп-чар ташларга;

19 сәгатьтән соң зират территориясендә булырга;

төзелеш һәм башка материаллар запасларын калдырырга;

авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештермичә, каберләрне төзекләндерү буенча нинди дә булса эшләр башкарырга;

чит мөлкәтне үзләштерәргә, аның күчешен һәм башка үзидарәле гамәлләр башкарырга;

зират территориясенә чит транспорт һәм башка хәрәкәт итү чараларын кертергә, махсус автотранспорттан тыш.

6. Әлеге кагыйдәләрне бозган өчен жаваплылык һәм аларның үтәлешен тикшереп тору

6.1. Вандализмда, кабер эченнән һәм кабер өстеннән теләсә нинди предметларны һәм ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплылыкка тартылалар.

6.2. Әлеге кагыйдәләрне бозган очракта гражданныр Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән тәртиптә административ жаваплылыкка тартылалар.